

ZÁVĚRY NEFORMÁLNÍHO SETKÁNÍ MINISTRŮ ZODPOVĚDNÝCH ZA ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ

V Rotterdamu se konalo v listopadu 2004 neformální setkání ministrů zodpovědných za územní plánování ve státech Evropské unie. Hlavním tématem byla územní soudržnost Evropské unie, která je podmínkou ekonomické a sociální soudržnosti. Předsednictvo formulovalo následující závěry:

1. Naléhavé územní problémy

- 1.1 Ministři si uvědomili naléhavé demografické, ekonomické, společenské a environmentální problémy, které byly analyzovány v důsledku přijetí ESDP a jímž čelí nedávno rozšířené území EU. Zvláště jsou to klimatické změny, globální konkurenceschopnost a vysoké ceny energie. Znovu zdůraznili důležitost územní soudržnosti jak v posílení konkurenceschopnosti, tak ve snižování disparit v rámci soudržnosti a klíčovou úlohu, již v této souvislosti hrají velká města.
- 1.2 Ministři konstatovali, že v Lisabonské strategii¹⁾ nebyly rozmanité potenciály regionů EU dosud dostatečně vzaty v úvahu. Uznali, že přístupy integrovaného územního rozvoje, které umožňují regionům využívat jejich endogenního potenciálu efektivněji, mohou lisabonské cíle podpořit.
- 1.3 Zdůraznili rostoucí územní vliv politiky EU na členské státy a na jejich regiony. Uznali, že rozpory mezi politikami EU snižují jejich efektivitu a mohou vést k nižšímu než optimálnímu přidělování zdrojů EU.
- 1.4 Zdůraznili, že tyto naléhavé územní problémy vyžadují koherentní přístup k rozvoji území EU beroucí ohled na jeho diverzitu. Pověřili si možnost, jež stávající nástroje a postupy EU poskytují pro vypracování takového přístupu na základě konceptu územní soudržnosti.

2. Potřeba koherentního přístupu k rozvoji území EU

- 2.1 Ministři souhlasili s tím, že *územní soudržnost* rozšiřuje koncept ekonomické a sociální soudržnosti tím způsobem, že transformuje základní cíle EU, které vycházejí z vyváženého a udržitelného rozvoje, do prostředí příslušného teritoria. Uznali, že jde o víceoborový a víceúrovňový koncept, který může být implementován na regionální/národní, nadnárodní a evropské úrovni. Uznali, že přispívá k integrovanému a dlouhodobému přístupu k procesu využití územních potenciálů.
- 2.2 Ministři konstatovali, že regiony a členské státy potřebují identifikovat svůj specifický rozvojový potenciál a svoji pozici v území Evropy a zařadit své strategie územního rozvoje do kontextu nadnárodního a evropského rozvoje.
- 2.3 Vyzvali Komisi a lucemburské předsednictvo, aby při přípravě zasedání Evropské rady na jaře 2005 přihlédli k faktu, že přístupy integrovaného územního rozvoje, které umožňují regionům efektivnější využití jejich potenciálů, mohou podpořit cíle stanovené v Lisabonu.
- 2.4 Vyjádřili potřebu větší koherence mezi politikami EU, které mají dopad na území, a potřebu, aby tyto politiky braly více v úvahu velkou územní a kulturní diverzitu Evropy, která představuje potenciál EU. Uznali potřebu identifikovat omezení i příležitosti pro územní soudržnosti v rámci politik EU.
- 2.5 Zdůraznili potřebu toho, aby budoucí kohezní politika EU brala v úvahu oborové i prostorové komponenty, což by zajistilo integrovaný přístup a koherenci mezi prioritami národních

politik a prioritami nadnárodní a meziregionální spolupráce. Zdůraznili, že je důležité, aby strategické rámce a operační programy braly v úvahu témata a zásady, které jsou rozhodující pro podporu ekonomického růstu na bázi územní soudržnosti²⁾.

- 2.6 Zdůraznili význam Evropské územní kooperace jako nástupce programu INTERREG. Zdůraznili, že akce pod tímto cílem by měly být v souladu s potřebami a prioritami členských států a jejich regionů a umožňovat pružnost při přeshraniční a nadnárodní kooperaci. Zdůrazňovali rovněž důležitost zaměření aktivit v rámci Evropské územní kooperace na transevropské strukturující prvky pro území EU, na rozvoj a aplikaci inovativních a integrovaných přístupů k územnímu rozvoji a na výměnu a rozšiřování dobrých zkušeností z praxe vztahujících se ke společným problémům. Kromě toho zdůrazňovali potřebu strategických projektů spojujících národní a regionální územní strategie s lisabonskými cíli a význam rozšíření kooperace v oblasti územního rozvoje za nové vnější hranice EU v rámci Nástroje evropského soustředění a partnerství.

3. Úloha ministrů při propagování koherentního přístupu

- 3.1 Ministři se dohodli, že v následujících letech zaměří své úsilí na zařazení územních otázek a naléhavých problémů EU do politického programu EU. Jejich práce bude založena na těchto principech:
 - **Integrace:** budou vycházet z principů ESDP a jejich kooperace má za cíl integraci územní dimenze do politiky EU, přičemž je brán ohled na regionální diverzitu a naléhavé problémy

1) V této práci jsou Lisabonská i Göteborgská strategie označeny společným názvem „Lisabonská strategie“.

2) Tyto zásady by mohly zahrnovat polycentrický rozvoj a partnerství města a venkova, posilování kapacit regionálních inovací a rovnosti přístupu, prevence rizik, užití přírodních a kulturních aktiv rozvoje.

víceúrovňové a víceoborové governance (tj. vlády a správy).

- Nebudou vydávány nové postupy nebo předpisy; lépe budou využívány stávající možnosti včetně expertních výborů EU, hodnocení dopadů, stávající struktury Rady a pracovních skupin.
- Subsidiarita.
- Podpora rozvoje: úsilí bude zaměřeno na podporu Lisabonské strategie a na podporu efektivity při dosahování koheze.

4. Jejich politický program do roku 2007

4.1 Ministři se dohodli, že svůj program do roku 2007 zaměří na územní kohezi s cílem podpoření lisabonských ambicí lepším využíváním rozličných potenciálů Evropy. Dohodli se, že podrobněji stanoví:

- přínos integrovaných přístupů k územnímu rozvoji k tomu, aby regiony a města efektivněji využívaly svých potenciálů,
- dopad politik EU na národní a regionální územní politiky a rozvoje,
- klíčové naléhavé problémy a otázky území, pokud jde o shodnost, konkurenceschopnost a kooperaci v EU, berouce v úvahu návrhy Evropské ústavy a Třetí zprávy o soudržnosti.

4.2 Dohodli se, že převedou tyto analýzy do stručného syntetického dokumentu podloženého důkazy, přičemž využijí

ESPON a jiných výzkumných výsledků. To poskytne institucím EU, členským státům, regionům a jiným zainteresovaným subjektům významný pohled na „stav území Unie“ a obecnou informační základnu pro řešení klíčových naléhavých problémů a možností. První návrh tohoto syntetického dokumentu bude předložen a diskutován v průběhu následující konference ministrů, plánované na 16. a 17. června 2005 za předsednictví Lucemburska.

4.3 Uznali význam úlohy ESPON při umožňování koherentního přístupu k rozvoji území EU. Považovali trvalé pozorování evropských územních trendů a rozvoju za vysoce důležitý nástroj podpory při pokračování v územní soudržnosti. Dohodli se, že budou pracovat s Komisí, aby bylo dosaženo dohody za předsednictví Lucemburska, přičemž budou definovat klíčové priority a udržitelný institucionální rámec pro vytváření sítí středisek pro pozorování území a výzkum po r. 2006.

4.4 Dohodli se, že podniknou akce k identifikaci, rozšiřování a aplikaci inovací a nejlepších příkladů z praxe vyplývající z nadnárodní spolupráce při využití, mimo jiné, INTERACTu. Zdůraznili význam hodnocení efektivnosti a účinnosti současných nadnárodních zón kooperace.

4.5 Požádali nizozemské předsednictvo a v pořadí další předsednictva spolu s Komisí a Evropským parlamentem,

aby usnadnili vypracování politické agendy, pravidelně monitorovali postup její realizace a připravili syntetický dokument a navíc se v příštích letech snažili podpořit dialog o územní kohezi napříč všemi disciplínami, a to s místními i regionálními aktéry. Pokud jde o regionální aktéry, ministři pozvali Výbor regionů, aby v tomto dialogu hrál aktivní úlohu.

5. Vyhodnocení a budoucí kooperace

5.1 Ministři se dohodli, že koncem r. 2006 nebo začátkem r. 2007 by měla být provedena revize jejich kooperace v kontextu nových skutečností po roce 2006 (nová kohezní politika, pravděpodobně i nová Dohoda).

5.2 Dohodli se, že tato revize by měla brát v úvahu příležitosti k projednávání více strategických a integrovaných územních záměrů na úrovni EU, užití územních analýz při hodnocení dopadu návrhů EU a užití expertíz prostorového rozvoje v expertních skupinách EU.

5.3 V očekávání nové situace po r. 2006 ministři požádali Komisi, aby zajistila, aby nadále existovala adekvátní příležitost k jednání o záležitostech strategie územní integrace při zachování existujících struktur komisí a výborů.

*Příklad: -pm-
-ms-*